

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ به پیشنهاد

وزارت راه و شهرسازی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین در حوزه راه و شهرسازی را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین در حوزه راه و شهرسازی

ماده ۱ - در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱ - وزارت: وزارت راه و شهرسازی.

۲ - معاونت: معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور.

۳ - دستگاه اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶-

۴ - شرکت‌های دانش بنیان: شرکت‌های مشمول قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹-.

۵ - واحدهای فناور: واحدهای پژوهش فناوری و مهندسی مستقر در پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد دارای مجوز از مراجع ذی‌ربط و واحدهای خلاق موضوع تبصره بند (ب) ماده (۶) قانون جهش تولید دانش بنیان - مصوب ۱۴۰۱-.

۶ - حوزه‌های فعالیت وزارت: حوزه‌های حمل و نقل، راه، مسکن، معماری و شهرسازی.

ماده ۲ - اولویت‌های حمایتی وزارت در استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور و توسعه فناوری‌های نوین در حوزه حمل و نقل و مسکن، معماری و شهرسازی به شرح زیر است:

۱ - بخش حمل و نقل:

الف - سامانه حمل و نقل یکپارچه، هوشمند، ایمن، سریع، کارآمد، پاک و راهکارهای نوآورانه در راستای افزایش سهم حمل و نقل همگانی، ایفای نقش مؤثر درگذر (ترانزیت) و تجارت بین‌المللی، افزایش چابکی و کارآمدی حاکمیت در بخش حمل و نقل، کاهش اثرات مضر محیط زیستی، توسعه حمل و نقل عمومی سبز، بهینه‌سازی مصرف انرژی.

ب - ارتقای بهره وری در حوزه حمل و نقل ،

طراحی و ساخت سامانه های حمل و نقل هوشمند (آی . تی . اس) نظیر نگهداری از زیرساخت ، سامانه های هوشمند حمل و نقل و جا به جایی مسافر در شقوق مختلف حمل و نقل ، سامانه های هوشمند رهگیری بار و کالا ، سامانه اطلاعات یکپارچه (سیستم اتوماسیونی) هدایت بار گنج (کانتینر) ها و فرآیند تخلیه و بارگیری ، سامانه های مربوط به راهبری و کنترل هوایی ، صنایع و تولیدات هوایی ، دریایی و ریلی ، زنجیره دریایی و هوایی و سامانه های پیش بینی و هشدار هواشناسی و ارتقای سطح تاب آوری زیرساخت های مدیریت بحران و پدافندگیرعامل با محوریت حمایت از تولید داخلی شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور .

۲ - بخش مسکن ، معماری و شهرسازی :

الف - تولید و عرضه صنعتی مسکن با اولویت بهینه سازی مصرف انرژی ، کاهش قیمت تمام شده ساخت مسکن ، افزایش کیفیت و سرعت ساخت با توجه به سند ملی آمایش سرزمهین و معماری ایرانی - اسلامی .

ب - ارائه راهکارهای فناورانه در طراحی و تولید مسکن و ساختمان اعم از استفاده و تولید انرژی های پاک و تجدیدپذیر از جمله انرژی خورشیدی ، مدیریت منابع آب و توسعه استفاده از آب خاکستری ، بازچرخانی آب ، احداث ساختمان های سبز و پایدار سازگار با محیط زیست و متناسب با نیازهای سالمندان و افراد کم توان .

پ - حوزه های مربوط به تسريع در بازارآفرینی بافت فرسوده و افزایش طول دوره بهره برداری ساختمان و توسعه شهر هوشمند ، شهرهای ایرانی - اسلامی و شهر آینده .

ت - ارایه مشوق ها و حمایت های صنعتی برای مشارکت تولیدکنندگان مصالح ساختمانی و پیش ساخته و ژئوتکنیک در استفاده از توانمندی های فناورانه و دانش بنیان با هدف کاهش قیمت تمام شده آن و یا صرفه جویی در انرژی و یا بهبود استانداردهای محیط زیستی .

ث - اولویت دهی به هویت فرهنگی با تأکید بر معماری ایرانی - اسلامی در ساختمان و شهرسازی .

ج - استفاده از ظرفیت های دانشی و سکوهای داده محور در حوزه عرضه و تقاضای مسکن و حمل و نقل بار و مسافر .

ماده ۳ - وزارت موظف است

با اولویت موضوع ماده (۲) این آیین نامه به منظور حمایت از توسعه فناوری ، اشتغال دانش بنیان و بازارسازی محصولات دانش بنیان مرتبط با حوزه های فعالیت وزارت و با مشارکت معاونت ، وزارت خانه های صنعت ، معدن و تجارت ، ارتباطات و فناوری اطلاعات ، علوم ، تحقیقات و فناوری ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدامات زیر را به عمل آورد :

۱ - شناسایی چالش ها و ظرفیت

ای شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور و تدوین ساز و کارهای حمایتی از قبیل ارائه تسهیلات حمایتی و پوشش بخشی از خطرپذیری (ریسک) های تجاری سازی در راستای رفع موانع شرکت های مذکور .

۲ - اعلام و احصای تقاضاهای فناورانه در حوزه های فعالیت وزارت از طریق برگزاری فراخوان و ثبت آنها در سامانه نظام افکار نو (ایده ها) و نیازها (نان) .

۳ - تدوین برنامه اجرایی برای بسترسازی ، ایجاد و توسعه زیست بوم نوآوری ، فناوری و کارآفرینی در حوزه های فعالیت وزارت و ارائه آن برای تصویب در شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان .

۴ - فراهم نمودن امکان دسترسی سریع و کم هزینه به زیرساخت های آزمایشگاهی با استفاده از ظرفیت های موجود نظیر مرکز تحقیقات راه ، مسکن و شهرسازی و آزمایشگاه مکانیک خاک برای شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور .

۵ - فراهم نمودن امکان دسترسی به اطلاعات آماری و سایر نیازمندی های اطلاعاتی شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور در حوزه های فعالیت وزارت .

۶ - تدوین بسته حمایتی - تشویقی تولید دانش بنیان و فناورانه در برنامه های حمایتی حوزه های فعالیت وزارت .

ماده ۴ - وزارت موظف است با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور در چهارچوب قوانین و مقررات ظرف چهار ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه نسبت به بازنگری در ساختار و فرآیندها با هدف مدیریت و راهبری در حوزه پژوهش ، فناوری و نوآوری و ارتقای دانش بنیان شدن حوزه های فعالیت وزارت اقدام نماید .

ماده ۵ - وزارت موظف است :

۱ - نسبت به حمایت از ایجاد مرکز نوآوری و پردیس های پارک علم و فناوری تخصصی در حوزه های فعالیت وزارت با همکاری معاونت و وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و مشارکت بخش غیردولتی و در جهت حمایت و تقویت پارک های استانی موجود در کشور اقدام نماید .

۲ - نسبت به بهره گیری از کارخانه های خانه سازی ذیل سازمان ملی زمین و مسکن با اولویت ایجاد و توسعه کارخانه نوآوری و پردیس پارک های علم و فناوری اقدام نماید .

۳ - در راستای حمایت از رشد و توسعه شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور مرتبط با حوزه های فعالیت وزارت نسبت به اختصاص فضا و امکانات و تخصیص اعتبارات لازم برای راه اندازی پارک علم و فناوری با مجوز وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری ظرف سه ماه اقدام نماید .

تبصره - وزارت مجاز است در چهارچوب قوانین و مقررات ، از امکانات و تجهیزات و نیروی انسانی شرکت های زیرمجموعه موجود خود برای تجهیز و راه اندازی پارک علم و فناوری نیرو استفاده نماید .

ماده ۶ - وزارت موظف است با همکاری معاونت به منظور حمایت از توسعه فعالیت شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور از طریق صندوق توسعه حمل و نقل و صندوق ملی مسکن و در چهارچوب اساسنامه

آنها ، نسبت به ارایه خدمات ضمانتی و ارائه تسهیلات مورد نیاز شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور با اولویت طرح ها ، اقلام و تجهیزات راهبردی ، تحریمی و یا ارزیب در حوزه های فعالیت وزارت اقدام نماید .

تبصره - دستگاه های اجرایی مجازند در چهارچوب قوانین تصامین اعتباری و تصامین مربوط به فرآیند ارجاع کار ، خرید انواع کالا و ماشین آلات ، معاملات پیمانکاری ، انجام تعهدات ، پیش پرداخت و حسن انجام کار ، ضمانت های صادره مذکور در این ماده را بپذیرند .

ماده ۷ - وزارت موظف است با همکاری وزارت صنعت ، معدن و تجارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، الگوی مالی زنجیره تأمین مسکن و حمل و نقل را با تمرکز بر به کارگیری محصولات شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور در حوزه مسکن و حمل و نقل حداقل ظرف شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیینه تدوین نموده و برای تصویب به شورای عالی مسکن ارائه نماید .

ماده ۸ - وزارت موظف است با همکاری وزارت صنعت ، معدن و تجارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در طول اجرای چهار سال قانون جهش تولید مسکن ، نسبت به افزایش استفاده از صنعتی سازی در برنامه های تولید مسکن با اولویت استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور به میزان حداقل سه درصد (۳ %) سالانه اقدام نماید .

ماده ۹ - وزارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند با رعایت ترتیبات قانونی مربوط و تصویب مراجع ذی صلاح ترتیبی اتخاذ نمایند تا شرایط دریافت پیش پرداخت تسهیلات متعلقه تا سقف بیست درصد (۲۰ %) کل قرارداد در صورت استفاده از فناوری های نوین تولید صنعتی مسکن و یا محصولات شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور برای طرح (پروژه) های طرح جهش تولید مسکن تسهیل گردد .

ماده ۱۰ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است پیشنهاد افزایش سقف تسهیلات ساخت و فروش اقساطی طرح (پروژه) های تولید صنعتی مسکن و دانش بنیان با معرفی وزارت مناسب با میزان صنعتی سازی و استفاده از محصولات شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور تا سی و پنج درصد (۳۵ %) را جهت تصویب در شورای پول و اعتبار ارائه نماید . فهرست روش ها و سامانه (سیستم) های کامل تولید صنعتی و فناوری های نوین سالانه توسط وزارت (مرکز تحقیقات راه ، مسکن و شهرسازی) اعلام می شود .

تبصره ۱ - ساختار شکست مربوط به مراحل پرداخت تسهیلات مشارکت مدنی در طرح (پروژه) های تولید صنعتی به نحوی تهیه شود که حداقل هفتاد درصد (۷۰ %) تسهیلات مورد نظر تا مرحله اسکلت و سقف پرداخت گردد .

تبصره ۲ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداقل ظرف سه ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیینه نامه ، با رعایت ترتیبات قانونی مربوط و تصویب مراجع ذی صلاح شیوه پرداخت و نوع عقد تسهیلات مربوط به احداث مسکن صنعتی و استفاده از محصولات دانش بنیان در این بخش را مناسب با شرایط و ویژگی های تولید صنعتی مسکن و حمایت های موردنیاز برای توسعه این بخش تدوین و جهت اجرا ابلاغ نماید .

ماده ۱۱ - وزارت موظف است ظرف سه ماه پس از تصویب این آیینه نامه نسبت به راه اندازی صندوق پژوهش و فناوری حمل و نقل پیشرفتی و صندوق پژوهش و فناوری مسکن با مشارکت بخش غیردولتی و از محل وجود در اختیار خود و سازمان های تابع و وابسته و با همکاری صندوق توآوری و شکوفایی و با رعایت قوانین و مقررات اقدام نماید .

ماده ۱۲ - به منظور کاهش

هزینه های حمل و نقل وزارت مکلف است با همکاری وزارت صنعت ، معدن و تجارت (شرکت شهرک های صنعتی ایران) ، وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاه های اجرایی حسب مورد و در چهارچوب قوانین و مقررات از جمله قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن ، در صورت دارا بودن زمین یا فضای مناسب در نزدیکی طرح (پروژه) ها یا معادن و مناسب با کاربری زمین برای استقرار کارگاه های تولید محصولات دانش بنیان ، نسبت به اجاره آن با مدت زمان مشخص و با اعمال تخفیف مطابق با دوره ساخت طرح (پروژه) به شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور طرف قرارداد با شرکت های سازنده اقدام نماید .

تبصره - دستورالعمل اجرایی موضوع این ماده حداکثر ظرف دو ماه پس از تاریخ ابلاغ آیین نامه توسط وزارت و با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط تهیه و ابلاغ می شود .

ماده ۱۳ - به منظور توسعه نقش آفرینی سکوهای داده محور حوزه خدمات برخط

حمل و نقل بار و مسافر و ارایه خدمات توسط این سکوها ، وزارت موظف است نسبت به تدوین ضوابط مربوط به ارایه خدمات حمل و نقل بین شهری بار و مسافر و توسعه زیرساخت های مورد نیاز آن اقدام نماید .

ماده ۱۴ - به منظور توسعه صنعت

پهپادهای غیرنظمی در کشور با اولویت حوزه های خدماتی ، تفریحی و ورزشی ، وزارت موظف است با همکاری معاونت ، ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت کشور و رعایت ترتیبات قانونی نسبت به تسهیل مجوزهای فعالیت شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور فعال در این حوزه و ایجاد فضاهای مناسب در محدوده کلان شهرها برای آزمون و اجرای عملیات پرنده های کوچک هدایت پذیر خدمات غیرنظمی اقدام نماید .

تبصره - وزارت (شرکت فرودگاه های کشور و سازمان هواپیمایی کشوری) با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح موظف است نسبت به راه اندازی و تکمیل سامانه بومی پرواز برای تشخیص و مدیریت پروازهای دارای مجوز ، حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این آیین نامه اقدام نماید .

ماده ۱۵ - سازمان هواپیمایی کشوری و شرکت

راه آهن جمهوری اسلامی ایران موظفند با هدف بومی سازی اقلام پرکاربرد مصرفی مورد نیاز شرکت های ارائه دهنده خدمات هوایی و ریلی نسبت به شناسایی و تجمعی تقاضای این اقلام حسب مورد اقدام نمایند .

تبصره -

وزارت مکلف است به نحوی برنامه ریزی نماید که سالانه ده درصد (۱۰ %) از نیاز کشور به واردات در این حوزه با استفاده از ظرفیت داخلی و با اولویت شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور مرتبط کاهش یابد .

ماده ۱۶ - وزارت مکلف است

فهرست اقلام راهبردی موضوع بند (الف) ماده (۱) قانون جهش تولید دانش بنیان - مصوب ۱۴۰۱ - سازمان ها و شرکت های تابع وابسته را با رعایت اولویت های این آیین نامه به صورت سالیانه منتشر نماید .

تبصره - وزارت مکلف است با شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور ، قرارداد مرتبط با کالا و خدمات دانش بنیان از محل بودجه پژوهشی در آن دستگاه منعقد نماید . مزایای بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی به قراردادهای آنها در حوزه تولید کالا و خدمات دانش بنیان با رعایت شرایط مقرر در قانونی مزبور تسری می یابد .

ماده ۱۷ - وزارت موظف است با هدف استفاده از محصولات دانش بنیان ، فناوری های نوین ساختمانی و تولید صنعتی مسکن و ساختمان در این صنعت ، حداکثر ظرف شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه نسبت به اصلاح ضوابط و مقررات ملی ساختمان و آیین نامه های مربوط و در صورت لزوم پیشنهاد به مراجع ذی صلاح اقدام نماید .

ماده ۱۸ - وزارت موظف است با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور حداکثر ظرف (۱۰) ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، آموزش های لازم به عوامل اجرای مسکن و ساختمان به ویژه مهندسان و ناظران ساختمانی را به نحوی ارائه نماید که امکان نظارت بر طرح (پروژه) های احتمالی با استفاده از فناوری های نوین ، محصولات دانش بنیان یا فناورانه فراهم شود .

ماده ۱۹ - وزارت موظف است با همکاری معاونت ، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ، شهرداری ها و مشارکت بخش غیردولتی در راستای حمایت از فناوری های پیشران (پرچم دار) با استفاده از ظرفیت قانون جهش تولید مسکن - مصوب ۱۴۰۰ - ، تسهیلات و حمایت های لازم جهت ایجاد شهر و شهرک های هوشمند الگو یا هوشمندسازی شهرهای موجود با رعایت ملاحظات محیط زیستی و زیرساخت های هوشمند با زیست پذیری و خوداشتعالی بالا با رویکرد استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور را فراهم سازد .

تبصره ۱ - در راستای تأمین انرژی پایدار برای شهرک های مسکونی احداث شده توسط وزارت ، وزارت نیرو با همکاری وزارت صنعت ، معدن و تجارت موظف است از طریق توسعه صنایع دانش بنیان مرتبط با انرژی های تجدیدپذیر و تولید برق پاک در محل مصرف ، نسبت به تأمین انرژی این شهرک ها اقدام نماید .

تبصره ۲ - به منظور هوشمندسازی ساختمان ها وزارت موظف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به تدوین ضوابط و استانداردهای هوشمندسازی اقدام و برای تصویب به مراجع ذی ربط ارایه نماید . ضوابط و استانداردهای مذکور به عنوان بخشی از مقررات ملی ساختمان لازم الاجرا است .

ماده ۲۰ - وزارت موظف است با همکاری شناسایی چالش های طراحی ، ساخت ، اجرا و نگهداری ساختمان و نیز ترویج استفاده از ظرفیت های دانش بنیان ، در هر استان یک طرح (پروژه) ساختمانی شاخص و الگو با اولویت نوسازی بافت فرسوده و اولویت های ماده (۲) این آیین نامه و با هدف محرک سازی و جذابیت حول منطقه اجرای طرح (پروژه) موضوع این ماده و مناسب با اقلیم و جغرافیای هر منطقه در دستور کار قرار دهد .

ماده ۲۱ - وزارت موظف است با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت خانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی دستورالعمل حمایت و توسعه فناوری های مرتبط با ساختمان سبز ، جنگل های عمودی و تطبیق محیط زیستی را در راستای گسترش فضای سبز شهری و مدیریت مصرف انرژی ساختمان و کاهش آلایندگی ظرف سه ماه تدوین و ابلاغ نماید .

ماده ۲۲ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است زمینه استفاده از محصولات دانش بنیان و فناوری های نوین در صنعت ساخت و ساز را با اصلاح نظام فنی و اجرایی مرتبط با طرح های تملک دارایی سرمایه ای دولت ، فهرست بها و شرایط عمومی پیمان را فراهم نماید .

ماده ۲۳ - وزارت مکلف است با همکاری معاونت

و وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری و در جهت ارتقای بهره وری ، نسبت به کارگیری رویکردهای نوآورانه در فعالیتها و فرآیندهای خود اعم از هوشمندسازی مدیریت منابع انسانی وزارت و سازمان‌های تابع و وابسته و داده کاوی بانک‌های اطلاعاتی و سایر فرآیندهای کلیدی وزارتخانه زیر نظر سازمان اداری و استخدامی کشور با رویکرد تحقق برنامه ریزی‌ها و فعالیت‌ها مطابق استناد بالادستی برای نیل به اهداف خود اقدام نماید .

ماده

۲۴ - ایجاد مدارس و هنرستان‌های دانش بنیان و هوشمند در حوزه ریلی توسط وزارت آموزش و پرورش با همکاری وزارتخانه‌های یاد شده و با رعایت قوانین و مقررات مربوط مجاز است .

ماده ۲۵ - وزارت مکلف است از طریق سازمان برنامه و بودجه کشور ، بودجه لازم برای اجرای این آیین نامه را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید .

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر